

О. В. ЖЕМЕРЕНКО

Харьковская национальная академия городского хозяйства

В основе разработки комплексной системы обеспечения экономической безопасности предприятия должна лежать определенная концепция, которая в себя включает цель комплексной системы обеспечения экономической безопасности, ее задачи, принципы деятельности, объект и субъект, стратегию и тактику. Цель данной системы можно сформулировать следующим образом: минимизация внешних и внутренних угроз экономического состояния предприятия, в том числе его финансовым, материальным, информационным и кадровым ресурсам на основе разработки реализованного комплекса мероприятий экономико-правового и организационного характера.

Надлежащий уровень экономической безопасности в большой степени зависит от состава кадров, их интеллектуального потенциала и профессионализма.

Показатели технологической составляющей экономической безопасности должны отражать состояние производственного потенциала предприятия, эффективность использования ресурсов, прогрессивность применяемых технологий. Для оценки технологической составляющей экономической безопасности целесообразно применять следующие показатели: показатели движения и технического положения основных производственных фондов (коэффициент обновления, выбытия, прироста, износа, годности); показатели использования основных фондов (фондоотдача, фондоёмкость, рентабельность основных фондов); показатели использования производственных мощностей предприятия, отдельных видов машин и оборудования (коэффициент использования производственной мощности, коэффициент интенсивности и экстенсивности) и др. В целом экономическая безопасность предприятия предусматривает:

1. Высокую финансовую эффективность, независимость и устойчивость работы предприятия;
2. Развитость и конкурентоспособность технологической базы предприятия;
3. Высокий уровень организации управления предприятием;
4. Жесткий кадровый отбор;
5. Обеспечение соответствия экологическим стандартам;
6. Эффективный механизм правового регулирования всех направлений деятельности предприятия;
7. Обеспечение информационной безопасности работы предприятия.

Таким образом, экономическая безопасность предприятия и его управление должно основываться на целях успешного функционирования и развития предприятия за всеми сферами его деятельности и влияния, а не принципе максимизации прибыли. Наряду с такими составляющими ЭБП как

финансовая, технико–технологическая, интеллектуальная и кадровая, политико–правовая, экологическая следует рассматривать инновационную составляющую ЭБП. Основное содержание инновационной составляющей состоит в том, что она имеет возможность влиять на другие составляющие и повышать уровень их экономической безопасности через внедрение инноваций в производство и сферу управления.

ДІЯЛЬНІСТЬ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

А. В. КОВАЛЕВСЬКА

Харківська національна академія міського господарства

Діяльність кожного окремого комунального підприємства, як і діяльність житлово-комунальної галузі в цілому, слід однозначно визнати як соціальнозначущу. Саме їхня діяльність спрямована на задоволення першочергових потреб населення і створення необхідних умов для функціонування всіх галузей національного господарства, є невід'ємною частиною сфери життєзабезпечення міст і населення України. Отже можна стверджувати, що побутові, транспортні, освітні, культурні, постачальницькі, інфраструктурні та інші комунальні підприємства вкрай необхідні суспільству, бо саме вони вирішують комплекс громадських проблем. Водопостачання та каналізація, опалювання, вивіз сміття, перевезення пільгових категорій громадян та інше є тими складовими повсякденного життя без яких сучасна людина комфортно існувати не зможе.

З позиції забезпечення стійкого сталого розвитку визначимо, що функціонування і розвиток житлово-комунального господарства в цілому і окремих його підприємств є комплексом збалансованих дій, що спрямовані на досягнення економічних, екологічних та соціальних цілей як галузі в цілому, так і окремого суб'єкту. Отже, метою діяльності кожного окремого комунального підприємства можна визнати забезпечення раціонального функціонування і досягнення високого рівня ефективності господарчої діяльності шляхом надання населенню та іншим суб'єктам конкретних послуг відповідного рівня якості згідно з встановленими стандартами, при реалізації заходів спрямованих на забезпечення екологічної безпеки. Така мета включає в себе всі три складові сталого розвитку: по-перше, надання послуг повинно бути спрямовано на задоволення потреб споживачів у належній кількості та якості (маркетинг орієнтоване підприємство завжди намагається реалізувати соціальні цілі); по-друге, надання послуг відбувається на платній основі, що формує сукупні доходи підприємства (економічно орієнтоване підприємство отримує доходи від споживачів, дотації бюджетів, інші операційні і фінансові доходи); по-третє, надання послуг не порушує екологічного балансу, не привносить шкоди довкіллю і здоров'ю споживачів (соціально відповідальне підприємство піклується про

майбутнє покоління). Саме сформульована мета дозволяє стверджувати, що комунальні підприємства створюють сприятливі умови життєзабезпечення населення всієї країни.

Слід визнати, що з одного боку комунальні підприємства становлять матеріальну основу функціонування і розвитку території міста, а з іншого – вони є об'єктами соціальної інфраструктури, які забезпечують реалізацію соціальних, матеріальних і духовних потреб територіальної громади. Доходимо висновку, що від діяльності комунальних підприємств (поряд із діяльністю інших суб'єктів) безпосередньо залежить побутова привабливість міст і населених пунктів, рівень та якість життя мешканців певної території і країни в цілому. Відповідно ефективність діяльності комунальних підприємств буде напряму позначатися на розташуванні, доступності до соціальних послуг та соціальних гарантій, на належній їх якості і можливості отримання. Саме сукупність комунальних підприємств, разом із іншими соціальними об'єктами (закладами, організаціями, спорудами тощо), забезпечує умови функціонування суспільного виробництва і життєдіяльності населення, формування фізично та інтелектуально розвиненого, суспільно активного індивіда.

Таким чином, діяльність кожного окремого комунального підприємства має бути ефективною, раціональною, доцільною, соціально значущою і відповідальною. Недостатньо лише вирішити питання щодо їх кількості, бо лише збільшення об'єктів не призведе до соціального розвитку, який в першу чергу визначається рівнем і якістю життя населення.